

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Pappa filmade omhändertagna sonen – fälls för integritetsintrång

Publicerad

25 APR 2023

En pappa lade ut en film i två Facebook-grupper om hur hans son överlämnades till socialen för omhändertagande. Att syftet med publiceringen var att hjälpa sonen samt att denne var positiv till publiceringen utgör inte ett giltigt samtycke. Pappan fälls för olaga integritetsintrång.

Pappan åtalades för olaga integritetsintrång sedan han har vid två tillfällen lagt upp en film på Facebook. Filmen skildrar en situation där den då nioårige sonen i ett upprört tillstånd överlämnas till ett socialkontor. Hans trygghet och psykiska välbefinnande var, enligt åtalet, allvarligt rubbade.

Pappan hade därigenom gjort intrång i pojkens privatliv.

Pappan berättade att filmen spelades in av honom som bevisning för hur illa han och hans nioårige son behandlades av sociala myndigheter. Han fick sedan inte ens träffa sonen och denne gjorde flera uttalanden som bekymrade honom mycket. När han sedan fick höra att en ung omhändertagen flicka hade slutat sitt liv under tragiska omständigheter, bestämde han sig för att handla i syfte att väcka debatt och rädda sin son. Denne hade samtyckt till publiceringen.

Mora tingsrätt konstaterade att filmens innehåll ”är minst sagt hjärtskärande” men tingsrätten trodde inte att pappan hade något ont uppsåt när han spelade in den. Det är heller inte fel att skapa debatt om viktiga samhällsfrågor och om sådant som djupt berör barn som hamnar i vårdnadstvister. Emellertid får detta aldrig gå ut över ett barn, vilket det tveklöst gjort i detta fall.

Om pojken skulle ha samtyckt till publiceringen spelar i sammanhanget ingen roll, eftersom en tolvåring (numera) knappast kan förstå vilken skada en publicering kan orsaka honom när den får en stor spridning som här är fallet. Till exempel är faran stor för att jämnåriga skulle kunna utnyttja filmens innehåll för att trakassera eller på annat sätt reta honom. Risken blir knappast mindre av att pojken tidvis mått väldigt dåligt. Även om pappans avsikt inte var att skada sonen så har spridningen ändå

kunnat medföra allvarlig skada för sonen och detta måste pappan trots allt ha insett. Gärningen skedde på bekostnad av sonens välbefinnande och var inte försvarlig, varför åtalet ansågs styrkt och pappan dömdes för olaga integritetsintrång till 30 dagsböter.

Svea hovrätt konstaterar att för olaga integritetsintrång döms den som gör intrång i någon annans privatliv genom att sprida bild på någon som befinner sig i en mycket utsatt situation, om spridningen är ägnad att medföra allvarlig skada för den som bilden eller uppgiften rör (4 kap. 6 c § första stycket 5 brottsbalken). Om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig, ska det inte dömas till ansvar (4 kap. 6 c § andra stycket samma lag).

Med "mycket utsatt situation" i bestämmelsens mening avses sådana situationer där den utsattes trygghet eller fysiska eller psykiska välbefinnande har rubbats allvarligt. Som exempel på detta anges i förarbetena bilder på någon som genomför ett självmordsförsök eller som utsätter sig själv för allvarliga självskadebeteenden, utlämnande bilder på någon som befinner sig i ett trauma eller på någon som varit med om en allvarlig olycka samt detaljerade bilder på en person som blir föremål för ett tvångsomhändertagande (se prop. 2016/17:222 s. 95). Bestämmelsens syfte är att freda den utsattes integritet, vilket innebär att det är utsattheten från integritetssynpunkt som ska bedömas (se NJA 2020 s. 273 p. 15).

Den i målet aktuella filmen avser en situation på socialtjänstens kontor i samband med en överlämning av pappans då nioåriga son. Filmen skildrar sonen i ett mycket upprört tillstånd och det är tydligt att hans välbefinnande är allvarligt rubbat.

Enligt hovrättens bedömning skildrar filmen sonen, som är fullt identifierbar, i en sådan integritetskänslig situation som bestämmelsen är avsedd att skydda. Det är därmed fråga om en sådan utsatt situation som träffas av bestämmelsen.

För straffansvar förutsätts att filmen har spritts i den mening som avses i bestämmelsen. Med spridning avses att bilden eller uppgiften görs tillgänglig för fler än ett fåtal personer. Det krävs inte att personerna faktiskt tar del av bilden eller uppgiften (prop. 2016/17:222 s. 95).

Pappan har själv berättat om att han publicerat filmen i Facebook-grupperna "Rättsupproret Socialtjänsten och brottslig myndighetsutövning utan straff" och "Sanningen om Socialtjänsten". Filmen har därmed gjorts tillgänglig för fler än ett fåtal personer. Det har alltså varit fråga om spridning i bestämmelsens mening.

Straffansvar förutsätter vidare att spridningen utgör ett intrång i någon annans privatliv. Detta innebär att spridningen skett mot den andres vilja, i strid med ett förtroende eller i vart fall utan dennes giltiga samtycke (se prop. 2016/17:222 s. 94).

Pappan har berättat att syftet med publiceringen bland annat var att hjälpa sonen samt att denne var positiv till publiceringen. Det som pappan beskrivit i fråga om sonens inställning till publiceringen utgör dock inte ett sådant giltigt samtycke som innebär att gärningen ska vara fri från ansvar. Vidare ska, som framgår ovan, bedömningen av om en gärning varit ägnad att medföra allvarlig skada utgå från vad som typiskt sett kan medföra allvarlig skada. Enligt hovrättens bedömning står det i det här fallet klart att det varit fråga om en sådan spridning som får anses ha varit ägnad att medföra allvarlig skada.

Hovrätten fastställer tingsrättens dom.

Mikael Kindbom

Instans: Hovrätterna

Rättsområden: [Brott mot samhället](#), [Brott mot person](#), [Tryck- och yttrandefrihet](#), [Socialrätt](#), [Övrig familjerätt](#), [IT-rätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter